

והרי בנתן גט לאחת וחזר ונתן גט לשניה, לרבן גמליאל לא עשה הגט השני דבר לשניה, נמצא שזיקתה של הראשונה נפגעה מהגט ואילו זיקתה של השניה לא נחלשה, ובכל אופן אמר רבן גמליאל שיחלוץ רק לראשונה, ויפטור בכך את השניה!

ומשנינן: **אמר לך שמואל: כי אמרי אנא** שחליצה של זיקה שנחלשה אינה פוטרת זיקה של השניה שלא נחלשה, **אליבא דמאן דאמר יש זיקה**,⁽¹⁾ אמר אני זאת. שהוא סובר שאלימא הזיקה ליצור קשר של אישות בין היבם ליבמתו, ולכן אי אפשר שחליצה לזיקה שנחלשה, תעלה גם לזיקה שנשארה בחזקה.

ורבן גמליאל סבר אין זיקה, וקל להפקיעה

בחליצה כל דהו.

ומדייקת הגמרא: **ומדרבן גמליאל סבר אין זיקה** —

רבנן סברי יש זיקה.

נא-ב

והיינו, שזו היא הנחת הגמרא, שנחלקו גם בכך, אם כי זה לא מוכת ממחלוקתם.

וקתני סיפא: וכן אתה אומר בשני יבמין ויבמה אחת, שאם שניהם נתנו לה גט, הרי על אף שהגט הרע את הזיקה, די בחליצת אחד מהם לפטור אותה גם מחבירו. וזאת, אפילו לרבנן, שאנו מניחים עתה שהם סוברים יש זיקה.

וכאן מדובר בחליצה פסולה, הבאה אחר בגט.

בשאלה אם יש זיקה או אין זיקה. כי למאן דאמר יש זיקה די בגט של אחד היבמים כדי להפקיע את קידושי האח המת, ושוב לא שייך לתת גט נוסף. אבל למאן דאמר יש זיקה יתכן שהגט הוא לזיקת היבם אל יבמתו ולא לקידושי האח המת, ולכן שייך שגם היבם השני יתן גט לזיקתו שלו אל היבמה.

ומבאר הרמב"ן שחליצה כשירה דיה בחליצת אחד האחים להתיר את כל הזיקות של כל היבמים אליה, היות וחליצה כשרה נחשבת **כיבום** [במקום יבום היא עומדת] לענין זה, ולכן היא מפקיעה את כל הזיקה, אבל בחליצה פסולה, שהיא במקום שאינו יכול לייבם, עשאוה חכמים כמו גט, והגט אינו מועיל [למאן דאמר יש זיקה!]. אלא להוריד את זיקת היבם האישית אל היבמה, שהוא מצב של אישות בין היבם ליבמה, ולא להפקיע את קידושי האח המת, ולכן צריכים כל האחים לחלוץ לה, להתירה מזיקתה האישית אליהם.

1. נחלקו הראשונים אימתי היא חליצה פסולה. שיטת רש"י והרמב"ם היא, שבכל מקום שאינו יכול לייבם, החליצה היא פסולה, וצריכה אז לחלוץ מכל האחים.

ואילו שיטת התוס' היא שרק במקום שקלשה הזיקה, כמו באחות זקוקתו, ובעלת הגט, ובעלת מאמר.

והגמרא תולה את דין חליצה פסולה בשאלה אם יש זיקה או אין זיקה.

והיינו, שלמאן דאמר יש זיקה יש מצב של אישות בין היבמים ליבמה, ורק חליצה כשירה יכולה להחשב כאילו כולם חלצו לה והתירו בכך את מצב האישות שביניהם, אבל חליצה פסולה אינה מועילה כלפי מצב האישות שיש לכל אחד ואחד מהיבמים בה, והיא צריכה לחלוץ מכל אחד, כדי להתיר את זיקתה הפרטית אליו.

והרמב"ן [כאן] מבאר את נידון הגמרא אם יש גט אחר גט בשני אחיך או בשתי צרות,